

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — — — 10 kor.
 Negyedévre — — — 4 c.
 Kézen át átve:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 c.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 c.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével

Helyesíró és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszadátol
 vagy megírására nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, márcz. 17.

Az alispán.

A régi vármegye eltűnt, de megmaradt a régi vármegye szelleme, az önkormányzat utáni törekvés.

Ma, mikor a vármegyét emlegetjük, nem igen jut eszünkbe a modern közigazgatás, melynek a vármegye volna egyik fontos közege. Biharvármegye ősi székházának nagytermében nem a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló bonyolult rendeletre gondolunk, hanem a régi szép időkre, a mikor kardos nemes urak eljeneztek a bécsi kormány ellen menydörgő szónokoknak. Hová lettek azok a hatalmas, országszerte hullámokat verő beszédek, melyek innen igyekeztek fölraáni az álomba borult nemzetet?

Beöthy Ödön hatalmas, mennydörgő szavát megértették-e ma?

Hát a hazafias elkeseredésnek ki értené meg akkora kitörését, mint mikor a zsarnokoskodó főispáni adminisztrátorra kardot rántott egy kurucz nemes? Porrá lett a kurucz, porrá az adminisztrátor, porrá a bátor pap is, aki lélekjelenlétével megmentette a megtámadottat a biztos haláltól, a vármegye székházát a kiontott vér kiáltó szavától; de valahol a padláson meglesz még a piros bársony szék, melybe markolatig szaladt a haragos penge s az a piros karszék sok, sok dologra taníthatná a megyét, a miket már rég elfeledtünk.

Kurucz magyarság.

A nemzet jogaihoz való törhetlen ragaszkodás.

Függetlenség fölfelé és lefelé.

Mindezeket látta az az átdöfött karoszek, amint a megyeház nagytermében közszellemként uralkodtak. Azóta kidiszcsítették a megyeház nagytermét. A kurucz magyarság, a fölfelé és lefelé való függetlenség, a nemzet jogaihoz való ragaszkodás fölkerült faldisznek, méla hangulatnak. De a közszellem, az más. Beöthy Ödön vármegyéje átalakult Tisza Kálmán vármegyéjévé.

A régi fény, a régi dicsőség halavány sugara egyszer csillagot fel a vármegyén: az ezredévi emlékünnepen. Ismét kardos nemes urak gyülekeztek össze s az örökös főispánok utóda, Nagyváradnak Róma biborával ékes püspöke hívta új életre hatalmas szavával a régi idők fényét, dicsőségét. Ott voltak akkor bizonynyal az ősök láthatatlan szellemei, örömmel mondván, hogy feltámadt a régi vármegye!

Még nem támadt fel, de fel kell támadnia.

A vármegye annyira összeforrt a magyar multjával, hogy a jövőt sem lehet nélküle elképzelni.

Nem vonultak el még a viharfelhők a magyar fölől s villám ellen villámmal kell verekednünk. A megyék disztermeiben sokszor fog még hol paizst, hol fegyvert keresni a nemzeti eszme. Elvesztett ugyan a megye régi jogköréből sokat; de nem szabad elvesztenie egyet: az önkormányzat iránti vágyat és érzéket.

Az önkormányzat a szabadság leve-

gője, a jellem iskolája, a férfias erő és tudás próbaköve. Ma szűkebb, holnap tágabb körben, de a vármegyére vár ez a feladat első sorban s ezért kell az önkormányzati szellemet a megyének ápolnia leginkább.

Ennek a szellemnek pedig legfőbb őre az alispán. A főispánt egy ember, a belügyminiszter bizalma helyezi a megye fölé, a kormány alá. Ellenőrző közege, a kormány erős keze. De az alispánt az egész megye bizalma helyezi önmaga fölé, nemcsak bizalomból, hanem szeretettel és reménnyel telve is. A megyének igazi feje lesz ő, a kinek személyében a megyei szervezet idegei összefutnak s a kinek meg kell éreznie emez idegek minden, bármi csekély rándulását s egyuttal bölcs tapintattal vezetnie is kell azokat.

És hová vezesse?

A régi ideálok felé. A régi, megalkuvást nem ismerő magyar nemesi szellemet vissza kell varázsolni a vármegyék közgyűlési termébe. Ne csak az ősök képei hirdessék a régi magyar virtust, hanem az unokák tettei is. Van a modern megyének is elég hatalma, ha azok a faldisznek tett hősök kiszállhatnának képkereteikből, ma is hullámokat vernének szavaik és tetteik az országon végig, kelettől nyugatig.

Megvan ez a szellem a nemes vármegyén ma is, csak alszik. S azért mikor ma Biharvármegye közönsége alispán-választásra gyűl össze, tiszta szívből kívánjuk a legjobb eredményt. Legyen olyan alispánunk, a ki a modern

A „TISZÁNTÚL” TARCZÁJA.

Utirajzok.

A Katolikus Szabad Liceum 1903. márcz. 14-iki estélyén előadta *Báthory* Ferencz.

b) Krisztiániai élményeim.

Ha valakit önök közül, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, jó vagy balsorsa valamikor Norvégiába találna vezetni, anyanyelvét bátran itthon felejtheti: de az esernyőjét ne felejtse itthon. Három napig jártam már fel s alá a fjordok szép fővárosában, a nélkül, hogy az esernyőmet le tudtam volna rázni magamról. No de nem tesz semmit, gondoltam magamban, tanulmányutra indultam, tehát rajtam ugyan ki nem fog Norvégia összes esője sem, legfőkébb bosszuságot okoz, amit már Krisztiániában sem kerülhettem ki. Még jóformán ki se tettem lábam a Hótel Scandinávia kapuján, midőn kifeszíteni akaró esernyőmmel egy norvég uraság magas tetejű kalapját minden célzás nélkül úgy le találtam löni, hogy Tell Vilmosnak is becsületére válhatott volna. A választással nem dicsekszem, hanem tovább folytatom tanulmányutamat. De mivel úgy látszott, mintha összeesküdött volna ellenem Scandinávia minden nagy esője, leültem az egyetemmel szemben levő »Grand Café» elébe,

s innen szemlélttem Norvégia két hatalmas dráma írójának: *Ibsennek és Björnsonnak* impozáns szobrait, kiknek nagy érdemét már életükben is elismerte a kis norvég nemzet. Remek szobornak mondható mindegyik. Ibsené inkább a mélyen gondolkodó, Björnsoné pedig az éles megfigyelő s a nagy világi hatását gyakorolja reánk. Mint néhány évvel ezelőtt, mikor a magyarok Mekkáján: *Turinon* átmentem, feltámadt bennem a hő vágy, hogy az agg Kossuthot, egyszer életemben én is megláthassam, úgy ösztönzött most is a nemes gondolat, hogy a norvég költők öreg fejedelmét, kinek műveiért anynyira rajongok, hazájában én is szívből üdvözlöm.

El is mentem a Grand Hótel olvasó termébe, ahol, — mint hallottam — minden ebéd után megszokott jelenni, de azonnal értésemre adják, hogy az öreg költő, pár nap óta ágyban fekvő beteg.

Csalódott reménnyel távozom hát a Grand Hótel olvasó terméből, r ndkívül sajnálva, hogy az öreg Ibsent, — éppen úgy mint néhány évvel előbb az agg Kossuth Lajost — éppen betegsége miatt nem tudtam meglátni.

Gondolatba és sárba merülve folytatom tovább tanulmányutamat Krisztiánia gyönyörű utcáin, midőn egyszerre csak azon veszem észre, hogy ismét az egyetemmel szemben levő »Grand Café»-nál vagyok. Előbbi asztalomnál már *6 norvég nőt látok* s rendkívül élénk tárgyalást folytatnak egymással. Előbb azt gondol-

tam, hogy tán veszekednek, mert hogy valamely társaságban 6 nő egyszerre hallgasson, nem is olyan nagyon ritka dolog, de hogy egy 6 tagból álló női társaságban, mind a hat nő egyszerre beszéljen, Krisztiániában hallottam először.

Az utca másik oldalán, a szakadó eső daczára is egymás után haladnak el gyorsan a norvég nők, akik oly vékonyak és olyan magassak, hogy, ha nem volnának mind mozgó alakok, könnyen lámpa-ágasoknak nézhetné az ember.

Miután az idő egy kissé kiderült, ismét elindultam tanulmányutamra. Órákig jártam már a széles utcákon, midőn egy szögletnél valami énekhang üt meg fületem. Legott egy kinyitott ablak felé tartok, előre örülve, hogy egy norvég nótát is megtanulhatok. De minő csalódás! Nem norvég nóta volt, hanem egy hoszszu, zwickeres tanító, a közte és egyik *nebulója* között felmerült véleménykülönbségeket, nádpálcájával éppen akkor egyenlített ki.

Alig értem el az utca másik végét, a »Kungligaslot», vagy magyarul szólva »királyi palota» tünik fel előttem. Remek egy épület! Milyen kár, hogy nincsen benne király!

Hogy mindent megnézzek, betérem a »Zoologisk Museum»-okba is, ahonnan — miután jóllaktam Norvégia különleges állatfajaival — ebédelni a Grand Hótel éttermébe mentem. Mélyen tisztelt uraim, ha valamikor Norvégiába vezetné majd sorsuk, tanulják meg előbb Scan-

idők zsvajában is meghallja az ősi idők magyar visszhangját s erős fővel, erős szívvel új életre kelti a régi Biharország legerősebb várát: az önkormányzati szellemet.
Dr. K. A.

Szentesi küldöttség a képviselőházban.

Szentés város száztágu küldöttsége érkezett tegnap reggel a fővárosba, magukkal hozva tiltakozó feliratukat a katonai javaslatok ellen. A küldöttséget Molnár Jenő országgyűlési képviselő vezette s délelőtt 11 órakor tisztelgett gróf Apponyi Albertnél. A Ház elnöke a delegációs teremben fogadta a küldöttséget, ahol megjelentek Barabás Béla, Rákosi Viktor, Benedek János, Lovászy Márton, Barta Ferencz, Endrey Gyula és Bartha Miklós országgyűlési képviselők is. A küldöttség gróf Apponyit lelkes éljenzéssel fogadta belépésekor. Apponyi a küldöttségnek adott válaszában kiemelte, találjanak megnyugvást abban, hogy az ország ügyei alkotmányosan intézettek el. A történelmi alkotmány alapján áll a nemzet minden joga, úgy a felirati is. A kérvényt az országgyűlés elé fogja terjeszteni s kéri a küldöttséget, várják be a törvényhozás döntését teljes bizalommal és megnyugvással. A küldöttség Apponyit zajosán megéljenzve a Ház karzatára vonult fel, hogy az ülést végig hallgassa.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 17.

Elnök: Dániel Gábor.
Az irományok előterjesztése során elnök bemutatja az összeférhetlenségi bizottság ösmert jelentését Sándor Pál összeférhetlenségi ügyében.

Elnök: Következik a napirend:

az ujonczjavaslatok

folymatlagos tárgyalása.

Sturmann György: A nemzet ellenzi a katonai követeléseket. Ezt mutatják a feliratok

s ezt mutatják a küldöttségek is. Igaz, hogy erre azt mondja a honvédelmi miniszter, hogy azok megrendelésre történnek. Ez nem áll. E megnyilatkozások a nemzet akarát jelentik. (Ugy van! a szélsőbalon). Ujabb erőket azonban most a nemzettől elvonni nem lehet. Iparunk és gazdasági életünk követeli ezt. Hiszen, ha valamikor, most leginkább van szüksége az országnak munkás kezre. (Ugy van! a szélsőbalon). Hosszas bírálat alá veszi a hadsereg mai szervezetét és kimutatja, hogy az nemzeti törekvéseinkkel merőben ellentétben áll.

A nemzetnek a legkisebb áldozatot nem szabad meghozni egy ilyen intézmény részére. (Ugy van! a szélsőbalon). A javaslatot nem fogadja el, hanem határozatot nyújt be. (Helyeslés a balon és szélsőbalon).

Kaas Ivor báró beszéde.

Kaas Ivor báró: Beterjeszti határozati javaslatát, mely szerint két éves szolgálati időt, a békelétszámnak törvényben való megállapítását követelve 10 pontban foglalja össze kívánságait a hadsereggel szemben. Határozati javaslatát saját nevében nyújtja be röviden indokolva azt. A néppárt, 6 felsőleg legkisebb ellenzéke 67-es alapon áll és monarchikus, még pedig azért, mert ez a leghelyesebb alkotmányos forma. Ausztriának a magyar hadseregbe nincs beleszóvási joga. (Zajos helyeslés a balon és szélsőbalon).

A véderőre vonatkozó törvényjavaslatl csak a magyar miniszterek jöhetnek ide. Így áll ez a magyar alkotmány alapján. Bolgárral szemben állítja, hogy a katonai nevelésben még nagyon távol vagyunk attól, amint erre jogaink biztosítanak. A katonai iskolák előadásából felolvas részleteket, melyek szerint Magyarország történelmét elferdítik Ausztria javára. A jobboldal eddigi felszólalásai négy kategóriába oszthatók. Először a külpolitikai viszonyok, 2-szor a hadsereg belső szervezeteinek szüksége kívánja a javaslatot, 3-szor a javaslat nem von maga után nagy terhet, 4-szer ezért a javaslatokért nemzeti óhajok teljesítetnek. Ezekkel akar foglalkozni. Az első pontokhoz szólva 6 is barátja a nagyhatalmi állásnak. Amde mi nem lehetünk támadó nagyhatalom, mert viszonyaink ezt nem engedik meg.

Külföldi országunk viszonyát a többi hatalmakhoz. Oroszországgal soha semmi bajunk nem volt s nem Ugron volt az első, aki Oroszország barátságát kereste, hanem Andrássy Gyula gróf. De attól nem kell tartanunk, hogy Oroszország európai hódításokat tervezne. Mert ennek az ellenkezőjét jelentette

ki Oroszország. Szólv a magyar faj politikai szempontjából nem akarja az ország határát átlépni. Ha magyar nagyhatalmi politikát szomjazunk, kérde: Kállay 6 év alatt érvényt tudott annak szerezni bármi uton is? Ott van Dalmácia. Az ottani nép követelte Magyarország-hoz csatolását.

Rakovszky István: Föl is lázadtak ezért.

Báró Kaas Ivor: Ha ott nem tudunk nagyhatalmi politikát csinálni, mint Dalmáciában, amely szoros kapcsolatban van velünk, hol akarunk hát a nagyhatalmi állásnak érvényt szerezni? (Zajos helyeslés.) Szünetet kér.

Elnök: Az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Tóth Lőrincz meghalt.

A magyar irodalom legrégebb képviselője, Kisfaludy Károly kortársa, Tóth Lőrincz tegnap hajnalban fél három órakor 89 éves korában meghalt Margit-körút 2-ik szám alatt lévő lakásán. Ő volt az egyetlen, aki megmaradt eddig azok közül, kik az irodalom mezején működtek a múlt század elején, hogy a nemzetet hosszú álmából fölrázzák. Mind, mind elköltöztek a régi bajnokok s nem adatott nekik, hogy a nagy eszmék megvalósulását lássák. Ő valamennyit túlélt és élete alkonyán boldogan nézhetett vissza a régi harcokba, melyek eleintén szük körre szorítottak, majd kiterjeszkedtek és óriási arányokat öltve, átalakították egész Magyarországot.

Az irodalom minden ágazatában dolgozott. Lirai költő és drámaíró volt. Irt nagyszabású jogi műveket, amelyek a maguk korában nagy eseményszámra mentek s megjelölték az utat a későbbi íróknak ezen a téren. Munkatársa volt később Kossuth Lajosnak az Országgyűlési Tudósításokban; jelen volt a pozsonyi országgyűlésen, mint a távollévő főrendek képviselője. Tagja volt a bécsi nagy deputációnak, amely a nagy reformokat kérelmezte 1848 tavaszán. Szülővárosa Rév-Komárom a felelős magyar miniszterium megalakulása után képviselővé választotta. Követte a menekülő parlamentet Debreczenbe, majd követte azt Pestre és Szegedre. Ő is azok közé tartozott, kiket a világsi gyásznapi után Haynau halálra ítél. De a halálbüntetés alól fölmentették. Később-

dinaviának valamelyik nyelvét, mert különben itten, minden pénzük daczára is könnyen éhen halnak, vagy pedig úgy járhatnak, mint egyik francia utitársam is járt, aki bosszankodva panaszkolta el előttem, hogy azért hagyta ott egész Norvégiát, mert — nem ismerve az étlapokon levő ételek neveit — egy héten át »Wiener Schnitzel«-en élt.

Epen esti 8-at üt az óra. A »Tivoli« nevű nagy mulató helyre, mely nyáron mindig a színházat pótolja, csak úgy tódul Krisztiánia művelt közönsége. Még nem volt fél kilencz, s a hatalmas helyiség már zsufolásig megtelt. Miss Morcaschan, angol bariton énekesnő, Geo Jacksoni néger komikus, s más nemzetek nagy énekesei, egymás után aratják nagy diadalukat. Már telve voltam a sok angol, orosz, hotten-totta, meg Isten tudja miféle nyelvek hallásával, midőn egyszerre eszembe jut édes magyar nyelvünk, amely mindezeknél sokkal szebben hangzik, de a mely, fájdalom, ily messzire csak el nem juthatott. Az utolsó magyar szót Oderbergben hallottam, ahol egy vasuti kalauz magyar nyelven kezdett gorombáskodni, ki sem mondhatom, milyen jól estek e szavak füleimnek.

Epen távoli hazámban járt gondolatom, édes magyar nyelvünk forgott az eszemben, midőn egyszerre a zenekar egy magyar dal akordját vágja ki s a színpadon megjelenik egy idres-bodros öltözetű nő, aki a programmon: »Ilona Bodrossy, u garsk Danserinde og Sangerinde« néven szerepelget, s szépen csengő hangon elkezdni dalolni a »Kakuk madár

azt tanítja fiának«, »Jaj be hamis a maga szemek« s több más szebbnél-szebb bús magyar nótákat. Hogy a költő szavait használjam: Mint a szerelem első csókja az ajaknak, oly édesek voltak most e hangok itt a messze földön szegény füleimnek. Már azon gondolkoztam, hogy hozzá rohanok s üdvözölni fogom a messze északon, édes magyar nyelvünk buzgó apostolát, de midőn újból megjelent a színpadon s kimondhatatlan izléstelen ugrádozással mutatta be a magyar tánczot Krisztiánia művelt izlésű nagy közönségének, szerettem volna egy fjordot tüstént hozzá vágni! Legott fel is állottam s bosszankodva vettem búcsut az egész Tivolitól.

Epen éjfél 12 óra mult, a Karl Johans Gaden-en, amely Krisztiánának legnagyobb utcája, csak úgy hemzseg a sétálok roppant nagy tömege. Az idegen utas, hogyha véletlenül óráját megnézi, azt hiszi, hogy déli 12 óra mult. Az üzletek ajtaját ugyan már régebben bezárták, de a kirakatok nem változtak legkevesebbet sem. Lassan, szemlélőve haladok el az egyes kirakatok előtt. Az egyikben, a drága arany ékszerek a csillogásban versenyre keltek egymással, a másikból a westfáliai páczolt sonka hivogatólag integet felém, míg a mellette levő kisebb kirakatban szerényen huzódnak meg Ibsen és Shakespeare kiváló művei.

Mig így szemlélődöm azon veszem észre magam, hogy ismét a Hétel Scandináviához értem, ahol podgyászomat gyorsan összeszedve, az »Ostbanegaardé«-hez hajtottam. Mély gon-

dolomban alig vettem észre, hogy vonatunk Lilleström és Aarnes norvég városokat jó régen elhagyta. Sokáig gyönyörködtem még Norvégia erdőikkel szegélyezett apróbb tavaiban, midőn Scharlottenberg, svédországi határállomáson, mely álmom vett erőt fáradt szemeimben. Köpenyegembe burkolózva, végig álmodom még egyszer krisztiániai összes élményemet s épen a Tivoliba akarok bemenni, midőn valaki, — akiben felébredésemkor a vasuti kalauz ismerem fel, — megrázza jobb karomat s erős hangon fülembé kiáltja: Stockholm!

c) Finnországi reminiszecenciák.

Ha valaki önök közül, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, Stockholmban egy-két hetet tölt s finnországi vig rokonainkat, a kiktől már csak 18 órai tengeri ut választ el bennünket, ha csak két-három napra is, meg nem látogatná, épen olyan, megbocsáthatatlan hibát követne mint az, akinek Pilsenben 4 órai ideje volna s abból 2-öt nem a sör-csarnokban töltene el. Én részemről nem vádolhatom önmagamot, mert hiszen megtettem tavaly mind a kettőt, avval a csekély kis különbséggel, hogy a Pilsenben töltött rövid 4 órából, feledékenységéből 3-at töltöttem el a sör-csarnokban.

Szóval ezen elvnek köszönhettem én is, hogy a messze »Ezertó országá«-ban lakozó finn rokonainkat, néhány hétre meglátogathattam.

az 1861-iki provizorium bekövetkezésével a fővárosnak bizottsági tagja. Az 1865—68-iki alkotmányos parlamentbe a csákvári kerület képviselővé választotta. Tagja volt a 67-es bizottmányoknak. 1867. márczius 15-ikétől kezdve miniszteri tanácsos.

Majd 1869-ben a semmitőszék bírójává nevezték ki, amikor is képviselői mandátumát elhagyta. Később a Kuria rendes tanácselnökévé nevezetett ki. A bírály kitüntetésekben részesítette; valamennyi irodalmi társaság és az Akadémia tagjává választotta, a Kisfaludi-Társaságnak első titkára volt hat évig. Ugy az Akadémia, mint a Kisfaludy-Társaság fényesen megünnepelte Tóth Lőrincz ötvenes jubileumát.

Már több mint három hónap óta eszméletlenül fekvő Margit-körút 2. sz. a. levő lakásán. Lassan égett ki életének mécsvilága, míg tegnap végsőt lobbant és kialudt.

A főváros díszsírhelyet jelölt ki neki a Kerepesi-uti temetőben. Temetése csütörtök délután 5 órakor lesz az Akadémia palotájából. Ravatalát az Akadémia oszlopcsarnokában állítják föl.

A megye nagy napja.

— A mai közgyűlés tárgysorozata. —

Biharvámegye elárvult alispáni székét ma tölti be a vármegye törvényhatósága.

A vármegyénél már megszoktuk a csendes egyhangúságot; minden három hónapban összejönnek a megyebizottsági tagok s végig hallgatják az előadókat.

Az alispáni szék betöltése mindig élénk és mozgalmas volt, bárha térsé nélküli, mert a legtöbbször, különösen az utóbbi időben mindig egy-egy olyan kiváló egyéniség volt erre a diszes állásra kiszemelve, aki az egész törvényhatóság bizalmát, szeretetét bírta.

Ezuttal azonban nagy tusára mennek egymás ellen a megyebizottsági tagok, nem politikai pártok szerint, hanem egyéni szempontból.

Három ismert főszolgabíró pályázik az alispáni székre: dr. *Miskolczy* Ferencz a központi járás, *Fráter* Barna derecskei és dr.

Beöthy Pál cséffai főszolgabírók; mindháromnak tekintélyes pártja van.

Előreláthatólag több szavazás is lesz, mert az első összecsapásnál aligha lesz dr. *Miskolczy* Ferencznek abszolút többsége s így ő közte és a másik legtöbb szavazatot kapott jelölt között új választás lesz. Így az eredmény attól függ, hogy a kisebbségben maradt jelölt pártja melyik jelölt mellé sorakozik a második szavazásnál.

Dicséretes mozzanatként konstatáljuk, hogy a három párt teljes reverenciával viseltetik egymás iránt, sőt egyértelmű megállapodás, hogy bármelyik jelölt kerüljön ki győztesen, közös ebédre gyűlnek össze a választás után a törvényhatósági tagok s gr. *Tisza* István fogja üdvözölni és felköszönteni az új alispánt.

Tegnap már nagyon sok megyebizottsági tag bejött Nagyváradra s megelégnültek az utcák is a megyei színház környékén.

A szabadelvűpárt értekezlete.

A biharmegyei szabadelvűpárt tegnap délután tartotta meg értekezletét a Széchényi szállóban, gróf *Tisza* István elnöklete alatt. A terem zsufolásig megtelt megyebizottsági tagokkal.

Gróf *Tisza* István elnök kegyeletes, meleg szavakban emlékezett meg néhai *Szunyogh* Péter volt alispánról. A mai megyei közgyűlésen indítványozni fogják, hogy az elhunyt kiváló alispán emlékét jegyzőkönyvébe iktassa a vármegye.

Röviden említette fel, hogy a mai közgyűlés legfontosabb tárgya az alispán választása. A párt hagyja a választást nyílt kérdésnek, mivel mind a három jelölt a szabadelvűpárt kiváló tagja. Az indítványt elfogadták.

Végül megemlékezett még az elnök a megyei tisztviselők fizetés rendezéséről, a kért pótlékról s indítványozta, hogy ezeket az ügyeket adják ki egy bizottságnak, amely a júniusi közgyűlés elé terjeszse be javaslatát.

Rövid fél órai tárgyalás után véget ért az értekezlet.

A tárgysorozat.

Rendszerint 3—400 ügydarabot tűznek ki egy-egy megyegyűlésre, most azonban alig 180 tárgy került elintézésre.

Arra számítottak, hogy úgy is sok időt vessz igénybe az alispán választása.

A tárgysorozat érdekesebb pontjai a következők:

Alispáni időszaki jelentés.

Igazoló választmány jelentése.

Alispán választás.

Központi választmány kiegészítése.

Számonkérőszék jelentése.

Allandó választmány előterjesztése a megyei házipénztár 1902. évi számadása tárgyában.

Alispáni jelentés a fentjelzett számadásnak közszemlére lett kitételéről.

Beltgyminiszter leirata a vármegyei köz-kórházi szabályrendelet módosítása tárgyában.

U. annak körrendelete a vármegyei nyugdíj szabályrendelet átdolgozása tárgyában.

Kereskedelemügyi miniszter leirata a b.-csaba—orosházi vagyis III. tranverzális műút Zsáka—darvasi szakaszának kiépítése tárgyában.

U. az a saápi vámoshidnak a vármegye tulajdonába való átvételét tudomásul veszi.

U. az Belényes-Örvényes köztség határában létesítendő kőbánya üzembe vétele iránt.

U. az a tvhtsági utkaparók és családjaik nyugdíj jogosultsága tárgyában.

Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye átirata az Ausztria-Magyarország és Szerbia között fennálló kereskedelmi szerződés felbontása iránt.

Somogy vármegye átirata a kivándorlás megszüntetése ellen.

Zólyom vármegye átirata Grünvald Béla szobrára leendő gyűjtése iránt.

Maros-Tordavármegye átirata a közigazgatási tisztviselők jelenynnyel való ellátása tárgyában.

Abanj-Torna vármegye átirata a közigazgatási elődói állások újjászervezése tárgyában.

Moson vármegye átirata Magyarország és Alsó-Ausztria közötti határ kiigazítása tárgyában.

Vasvármegye átirata a tőzsdei határidőtűgyletek reformálása tárgyában.

Barsvármegye átirata egy magyar iskolahajó építési költségeihez való hozzájárulása iránt.

Pozsonyvármegye átirata a vasárnapi munkaszünet módosítása iránt.

Zombor város átirata Schweidel József 48/49-iki tábornok szobrára gyűjtés iránt.

Debreczen város tanácsának átirata a póttartalékosok behívása ellen.

Sopron város vadászati törvények módosítása iránt.

Székesfőváros trvhat. biz. átirata a tanítói fizetések rendezése tárgyában.

Julius hó 12-ik reggelén, Istenbe vetett erős bizalom és egy paktáskával léptem fel a »Bore« hajó fedélzetére. Még lobogtatta utánunk kendőit a stockholmi kikötőben összesereglett óriási tömeg, még ugyazólván Stockholm magas házai közt ringatózik hajónk, már is hire futott, hogy a nagyrészt finnekkel telt »Bore« hajó utasai között egy magyar utasik az »Ezer tő« felé. Mintha csak valami nagy baj történt volna, úgy futottak össze finn atyánkfiai, hogy szótlanul kérdéssel agyonzaklassanak. »Mikor indult el Nagymagyarországból?« »Szép város-e Budapest?« Melyik Jókainak legujabb regénye? »Buza, vagy gabona kenyeret esznek-e nagy Magyarországon?« »Él-e még Görgei?« »Mi a magyarok nemzeti étele?« »Csakugyan olyan szépek a magyar nők?« »Igaz volna-e, hogy megtalálták a Petőfi koponyáját?« Az efféle kérdéseknek nem lett volna talán se vége, se hossza, ha a »Bore« csengettyűje ebédre nem szólít. Derült arcczal ülünk már az asztal körül, s mosolyogva nézzük a sokféle ételt. Csengnek a poharak a nagy öröm miatt, iszunk a magyar és finn nép jólétére. De egyszerre, mintha csak megirigyelte volna a tenger e közös örömet, szövetségre lép ellenünk a kóbor szelekkel. Ideoda hányja már a szél hajónkat s elhagyjuk mindnyájan a terített asztalt. Szomoruan megy el ki jobbra, ki balra, magam az étterem ablakához ülök, s innen nézegetem a háborgó tengert. De míg a háborgó tenger fenséges játékában félve gyönyörködöm, tekintetem az

elhagyott asztalra vetődik. Miféle rendbomlás! Miféle nagy kaos! Ilyen lehetett a világ a teremtés előtt, mikor még az elemek egymással örök harcban voltak! A megmaradt liba és a kappan a reájuk ömlött bortól *elkábultva*, ide-oda mozognak a hófehér abroszon, majd hogy társaságuk kellemesebb legyen, társul szegődik hozzájuk a hering; a már egyesült sós paprika, látván hogy így sem állhatnak ellen tovább a viharoknak, hármass szövetségre lépnek a compóttal az előbb még oly nyugodt poharak, örömben egytől-egyig vad tánczra perdültek, sőt egy-kettő közülök már a szőnyegen járja, míg a félbemaradt nagy sörös üvegek könnyeiket bőven öntve borulnak egymás nyakába...

Miután végig szemlélem ezen jelenetet, bejárom a hajó minden zegét-zugát. Itt egy éltesebb nő öleli hevesen a hajónak középső árbozát, s könnyezve esküszik annak igazi hűséget, ott halvány férfiak hajtják le fejüket, még halványabb nejeik vállára, s együtt fizetik meg ami a tengeré. Míg így szemlélem a férj és feleség közt ezt a szép összhangot, a természet nagy titkain töröm a fejemet. De hasztalan merülök el mély gondolatomban, a természet sok nagy titkát csak meg nem érthetem. Miért látunk ugyanis az emberek nagy társadalmában olyan gyakran jobb összhangot a férj, s azon másik közt, akit az élet melléje rendelt, épen úgy nem tudom megtejtetni mint azt, miért ad a zenében is jobb összhangot a »c« a »é«-vel, mint a

közvetlenül mellett álló »d« hanggal. Talán tovább szövöm e gondolatomat, ha a hajó csengettyűje rögtön fel nem ébreszt. De mennyire megváltozott egy néhány percz alatt az egész természet! Mihelyt megjuhászodik a makranczos gyermek, hogyha megpillantja komoly fellépésű tanítója arcát, úgy csillapodott le makranczos hajónk is, *mihelyt feltűnt* a távoli parton Turku, kis finn város komor tekintetű roppant magas dómja. Gyorsan halad hajónk a kikötő felé, előttünk már a dóm egész nagyságában, amely komor, megrepesztett homlokzatával úgy áll a város többi apró tornyai közt, mint a 80 éves vén nagyapa szokott apró-cseprő unokái közt.

Turkuban, a viszontlátás reményében búcsuztam el utitársaimtól, akik mindannyian a keletre fekvő Helsingforsba mentek. Bár érdemes volna nekünk is megnézni a finnek e szép fekvésű modern fővárosát, de én mégis inkább észak felé vezettem önöket, fel egészen a kékelő tavak vidékére, ahol a sziklák zöld mohával vannak fedve, s ahol magas fenyők szórják a földre vékony tüleveleiket. Itt mutatam be önöknek mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, *néhány vonással* azt a kis nemzetet, mely ezelőtt 1200 évvel — nem tudni mi okból — elszakadt a még Ázsiában élő nomád magyar néptől, s itt a messze északon keresett magának állandó jobb hazát.

(Vége köv.)

Győr város átirata a párbaj megszüntetése tárgyában.

Pozsony város átirata az egyesülési és gyűlekezési jog tárgyában.

Nagyvárad kereskedelmi és iparkamara véleménye a derecskei községi helypénzdijszabályzatról.

Központi tisztviselői kar kérvénye drágasági pótlék iránt.

Számvevőszéki tisztikar hason ügy.

Vármegyei közp. hajduk hason ügyben.

Közp. kezelő és segédszemélyzet fizetés rendezés iránt.

Közp. napdíjas gépirónok előléptetés iránti kérvénye.

Márton Géza közp. III. o. irnok segély iránti kérvénye.

Karajos Lajos közp. napdíjas könyvnyomtatás fizetésemelés iránti kérvénye.

Budapesti »Biharmegyei egyetemi kör« kérvénye segély iránt.

Nagyvárad verseny egyesület kérvénye 1000 kor. segély iránt.

Biharmegyei és Nvárad régészeti egyesület kérvénye hason ügyben.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Márczius 18. A vármegye tavaszi közgyűlése.

Márczius 22. A Biharmegyei és Nagyvárad Nőegylet közgyűlése.

Márcz. 22. A hegyközség közgyűlése d. e. 11 órakor a városházán.

Márcz. 22. A kath. főgymnázium ifjuságának matinéja d. e. 11 órakor.

Márcz. 22. Az ügyvédi kamara közgyűlése d. e. 10 órakor a városháza nagytermében.

Márcz. 22. A zeneiskola hangversenye d. u. 8 órakor a közs. polgári fiúiskolában.

Márczius 27. A gyermekmenhely építése ügyében árajtás a városházán d. e. 12 órakor.

Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.

Apr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.

* **Bunyitay Vince kanonok alapítványa.** *Bélfenyér* községben egy év óta várja lakóit az a szép zárda épület és iskola, melyet *Bunyitay Vince* apátkanonok áldozatkészsége emelt és fundált a község áldásforrásául. A Szent Vince leányai közül hárman költöznek ez új zárdába esőtörtökön sz. József napján, hogy elkezdjék Isten nevében s folytassák Isten és ember előtt értékes nagy munkájukat a nevelés és felebaráti szeretet terén. A megáldási szertartást *Fetser Antal* apát-kanonok fogja tartani. Köszönet és hála annak, ki nagy áldozat árán a szeretet e művét létesítette.

* **Az állami menhely építése.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara a következő értesítést bocsátotta ki: Van ezerencsónk az érdekeltek tudomására adni, hogy a m. kir. belügyminiszterium a Nagyváradon építendő kir. állami menhely létesítéséhez szükséges föld, kőműves, kőfaragó, ács, vas-, cserépfedési, bádós, asztalos, lakatos, mázó, szobafestő stb. munkálatokra pályázatot hirdet. A pályázati ajánlatok 1903. márczius hó 26. déli 12 óráig a nagyvárad m. kir. államépítészeti hivatalnál nyújthatók be. A pályázati tervezetek stb. a nagyvárad m. kir. államépítészeti hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők. Nagyvárad, 1903. márczius hó 17. A kereskedelmi és iparkamara: *Husella Gyula*, kir. keresk. tanácsos, elnök. Dr. *Sarkadi Lajos*, titkár.

* **A villamos világítás.** Pár hét múlva már az egész városban hátható lesz Nagyvárad város új világításának az előkészítése. A villamos lámpák oszlopait Budapesten már átvette a város a szállítótól s közelebb megérkeznek Nagyváradra. A világítási szakbizottság tegnap délután ülést tartott, a melyen *Hollós József* műszaki tanácsos is jelen volt. *Bordé Ferencz* elnököl s résztvettek a tanácskozásban *Bozóky Béla*, *Varró Domokos*, *Schöpfung Agoston*, *Köszeghy József*, *Dús László*, *Lovas Zsigmond*.

Részletesen megállapították, hogy melyik utcán hány izzó lámpa lesz elhelyezve s kijelölték azokat a pontokat, ahol ivlámpák lesznek. *Farkas Kálmán* a térképen is utána nézte a lámpák tervezett elhelyezését s kijelentette, hogy igen jól lesz megvilágítva a város. A kiváló szakférfi különben megtekintette a régi sertés vásártéren építés alatt lévő villamos központi telepet. A munkálatok javában haladnak. A kutat is ássák s már s nagy mennyiségű vizet konstatáltak.

* **A művészet a legnemesebb összefoglaló kapcsa a sokféle különbség által szétválasztott társadalomnak.** Erre ismét egy szép és érdekes példát fog szolgáltatni az a négy hangverseny, mely a várad mütárlat termeiben fog lezajlani. A második hangversenyt *Kovács József* főhadnagy a honvéd hadapródiskola kiváló képzettségű tanára fogja egy az esztetika köréből vett előadással kiválóképp érdekessé tenni. Ugyanakkor *Parlaghy Kornél* a Szigligeti-színház új tagja fog énekszámokat előadni. A hangversenyek több számáról legközelebb fogunk jelenteni.

* **A főorvos előterjesztése.** Dr. *Baróthy Akos* városi főorvos dicséretes buzgalommal törekszik minden téren Nagyvárad város közegészségügyének javítására, fejlesztésére. Tegnap újabb terjedelmes előterjesztést tett a városi tanácshoz, amelyben rámutat egyes hiányokra közegészségügyi intézmények körül. Előterjesztésében különösen három városi szülész női alkalmazását és a szegényorvosi állások rendszerezését sürgeti.

* **Nyilvános számadás.** A biharmegyei és nagyvárad nőegylet által a f. hó 8-án rendezett hangverseny bevétele volt jegyekért 1261 korona, felülfizetésekből pedig 74 korona, tehát összesen 1335 korona, a melylyel szemben 1147 kor. 75 fillér kiadás merült fel s így a hangverseny a jótékony célra 187 kor. 25 fillért jövedelmezett. A 74 korona felülfizetéshez hozzájárultak: *Moskovits Miksáné* 2 kor. *Rimler Károly* 5 kor. *Ifj. Moskovits Mórné* 4 kor. *N. N.* 1 kor. *Dr. Rosenthal* 2 kor. *Mangra Vazul* 15 kor. *Schlemüller vezérőrnagy* 5 kor. *Berkovits Ferenczné* 2 kor. *Gyémánt Jenő* 2 kor. *Albach altábornagy* 10 kor. *B. Luzsenszky nővérek* 4 kor. *Weisz Ida* 1 kor. *Fetser Antal* 5 kor. *Winkler Jozefin* 3 kor. *Polgár Gyuláné* 2 kor. *Weimann Béla* 2 kyr. *Ince Lajosné* 4 kor. *Fényes Manó* 2 kor. és *Füchsl Mór* 3 koronával, mely adományokért hálás köszönetét nyilvánítja az egyesület elnöksége.

* **Ki akar választó lenni?** Az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének összeállítására mindegyik városrészbe ki lettek már küldve az összeíró küldöttségek. Azért tudomására hozzuk polgártársainknak, hogy mindenki nézze meg, hogy be van-e véve a választási lajstromba s ha véletlenül nincs, egy rögtön vétesse fel magát. Az összeírások a városházán lesznek.

Tájékozásul itt közöljük, hogy a diplomás emberekön kívül kik bírnak választói jogosultsággal:

Kiknek oly házuk van, mely három lakrészt foglal magában, vagy háza után 31 korona egyenes állami adót fizet;

kiknek annyi földjük van, mely 32 korona tiszta jövedelem után van földadóval, vagyis 7 korona egyenes állami adóval megróva;

kik, mint kereskedők, gyárosok, iparosok legalább 21 korona jövedelmi adót fizetnek;

kik, mint magán alkalmazottak 1400 korona, mint köztisztviselők 1000 korona évi állandó fizetés után vannak megadóztatva.

* **A gyorsíróverseny.** Mint már említettük, a »Nagyvárad Gyorsíróegyesület« a Dr. *Várady Zsigmond* tiszteletbeli tag által adományozott pályadíjjal *gyorsíróversenyt* rendez. A verseny, melyet most hirdet meg az egyesület, május hó 3-án d. u. 3 órakor fog tartani a Kereskedelmi és Iparkamara termében. A verseny feltételei: Az első díjnál (2 arany) 180

szótag, a második díjnál (egy arany és egy díszkötésű gyorsírási mű) 150 szótag, a harmadik díjnál (egy arany) 120 szótag írása percenként. Részt vehet a *Gábelsberger-Markovics* rendszer minden helybeli követője és díjazható igény nélkül bármely rendszerű gyorsíró, a két alsó fokozaton azonban csakis középsik. tanuló. A pályázat beadásának határideje d. u. 6 órakor. A pályázók sziveskedjenek papír- és írónnal magukat ellátni. A bíráló bizottságnak tagjai: *Dr. Kripka Henrik*, *Petry Gyula*, *Kun Gyula*, *Dr. Krüger Aladár*, *Papp János*, *Tauszig Hugó*, *Aron Géza*. Jelentkezni lehet a bizottság tagjainál a verseny megkezdéséig. Vendégeket szivesen lát az egyesület. — A bíráló alapelvet a következők: 1. A bíráló célja elsősorban a közönséges írási munkálatnak a diktált szöveggel való összehasonlítása. 2. Hiba minden eltérés a szövegtől, tehát akár kihagyás, akár hozzátoldás, akár a szórend módosítása vagy bármely más módosítás. 3. Nagy hiba: az értelemlényeges, közép hiba: az értelemlényegtelen eltérés. 4. A végeredmény a hibák számához képest állapítandó meg, oly dolgozatok, amelyekben nagy hiba nincs, föltétlenül előnyvel bírnak az olyanok felett, amelyekben nagy hiba van, s oly dolgozatok, amelyekben középhiba nincs, előnyvel bírnak az olyanok felett, amelyekben egynél több középhiba van. 5. Oly eltérés, mely nyilvánvalólag a diktált szöveg apróbb stílusbeli hiányainak javításából ered, nem számítandó hibának. A hibák a munkálatok végén számokkal jelzendők.

* **Gazdasági és cselédpénztári díjak.** Az országos gazdasági munkás- és cselédszolgálati pénztárt megillető, az 1900. évi XVI. t. cz. 8. §-a alapján a munkaadók által fizetendő hozzájárulási díjak összeírásai és kivétési lajstromai és főkönyvei a városi számvevőség által érvényesítettévé, ezen kivetések a m. kir. földművelésügyi miniszter ur 12102—900. eln. sz. körrendeletének 7. §-a értelmében márczius hó 19-től 26-ig 8 napi közzemlére a városi adóhivatal I. kerületére nézve a 7-ik, II. kerületére nézve a 2-ik, s III. kerületére nézve a 4-ik sz. szobájában azzal tétetnek ki, hogy az érdekeltek munkaadók a hivatalos órák alatt megtekinthetik. Esetleges felebbesések pedig a lajstromok közzemlére kitételének napját követő 15 napon belül a végrehajtási utasítás 8-ik §-a értelmében a városi adóhivatalnál nyújthatók be. Nagyvárad, 1903. márczius 14-én. *Lukács Ödön*, tanácsos.

* **Lopások a nagyvásárban.** Sűrű-forog a nép a Nagypiaczón, a hajóhinta verikijének hangja összeolvad a három krajczáros komédia rezes bandájának és a kikiáltóknak fülhasogató hangjával. Mi pedig meggyitottuk a vásári lopások rovatát, mely ugylátszik, mint minden vásárkor, egy most is állandó a nagyvásár tartományig. A tegnapi nap folyamán a következő lopások történtek: *Heiman Mária* ujjalotai lakostól *Lukács Mária* nevű cigányasszony 8 koronát lopott el. *Weisz Jónástól* két pár cipőt, *Grünfeld Bernátnétól* 2 pár libát lopott el *Szilágyi Katalin* csavargónál. *Szuper Lajosné* től *Klein Márton* notárius zsebmetsző és vásári tolvaj ellopott 25 koronát. Mindezen lopások elkövetői kézrekerültek és most a rendőrség börtönében vannak elzárva. Ugyancsak tegnap *Fure Glucztól* ismeretlen tettes 8 koronát tulajdonított el.

* **Elrabolt községi pénztár.** Vakmerő rablás történt a múlt szombaton éjjel *Fényes* krassó-szörénymegyei községben. Rablók törtek be a község házára és a *Wertheim-szekrényt*, melyben 3851 korona 20 fillér készpénz, továbbá regálékötvények 40.000 korona értékben és értékes okmányok voltak, magukkal vitték. A rablás idején *Stripan György* és *Mikuczka Ilés* községi szolgák voltak a község házában, mikor azonban reggel a rablást a községi bíró észrevette, a két szolga olyan mélyen aludt, hogy csak nagynehezen tudták őket eszméltre hozni. A két szolga mit sem tudott a rablásról. A nyomozás során kiderült, hogy a rablást köbor cigányok követték el. Pár nappal előbb vándorcigányok telepedtek le a község szélén. A rablás éjjelén *Besan Mitru* éjjeli őr nagy kopácsolást hallott a cigányok sátrában, oda is ment hozzájuk, megtudni, hogy mit csinálnak,

de azok akkor egy kocsitengelyt mutattak neki, mondván, hogy azt egyenesítik. Az éjjeli ór akkor eltávozott. Reggel, mikor a rablásnak híre futott, a cigányok már eltűntek a falu határából, ellenben megtalálták a nehez vas szekrényt feltörve és kirabolva, mintegy kétszáz lépésnyire az eltűnt cigányok tanyájától. A rablók a pénzt magukkal vitték, ellenben a kötvényeket és a többi értékes okmányokat szétszórva ott hagyták. A két kisbíróról megállapították, hogy azok valami erős kábítószerrel lettek elaltatva, úgy hogy még a legnagyobb zörgésre sem ébredtek volna fel. A veszedelmes rablóbandát most mindenfelé keresik.

Tavaszi ujdonságok megérkeztek

Roth M. utóda

kalap és uri divat üzletébe.

Férfi, női, gyermek cipők, férfi és fiu kapok nagy választékban.

Színes és fehér ingekben nagy raktár és méret után is készíthetők. 192.

EGYESÜLETEK.

A legényegylet választmányi ülése.

Tegnap délután 1/2 órakor a kath. legényegylet választmányi gyűlést tartott. A gyűlés tárgya volt az egylet helyiségének kibővítésére készített terv megvitatása és a költségek fedezésének meghatározása. A választmány hosszas eszmecsere után pontonként tárgyalta a tervet, s annak minden részletét elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek. Egy bizottságot küldött ki, amely a vasárnapi közgyűlésre előkészíti a fontos tárgyat. Az építkezést a közgyűlés határozatának megerősítése után azonnal megkezdik.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Uff király, operette.

Jack és Bob.

Kevés ilyen izléstelen ostobaságot adtak a Szigligeti-színházban, pedig ez már nem egy rossz darabbal gyötörte meg a közönség jó izlését.

Jack és Bob két tolvaj, a kik áruházban belopják magukat előkelő társaságba, ott lopnak s végül is hoppon maradnak. Közben néhány elég csinos zeneszám, de rengeteg sok ellapult, igazi hasraesett élcz. Még a kis Kohn is felbukkan, a mi pedig a színpadon kívül már rendőri kibágást képez. Nem tudni, miféle lomtárból került elő ez a kolosszális silányság; de az bizonyos, hogy még Fenesen meg Tárkányon is kifűtyölnék a szerzőjét.

Öszinte részvétünk a közönségnek, mely megnézte a darabot s még fizetett is érte; és öszinte részvétünk az igazgatónak, a ki azért fizeti a nagy személyzetet, hogy efféle végelgyengülő viczceket tanuljanak be. Legjobb dolguk volt a színészeknek; könnyű volt minden szerep, könnyű (s néhol elég türethető) ha nem is teljesen eredeti a zene, szóval olcsón lehetett tapsokhoz jutni.

Legjobban tetszett *Amon* Margit sikkes táncza és *Rédei* Szidi kellemes éneke. A két tolvaj személyesítői, *Bérczi* és *Heltai* egyes mókáikkal sokszor megkaczagtatták az egész házat, épp úgy *Szathmáry* is. *Krasznay* a vén rímkovácsot játszotta sok humorral, míg kisebb szerepekben *Perényi*, *Csatár* és *Pogány* Janka igyekeztek társaik példáját követni: a semmiből valamit csinálni.

A semminél is rosszabbak voltak a kuplék. Notabene: reméljük, helyi termék nem akadt közülök. Egyik szellemtelenebb mint a másik, valósággal feje lágyára esett minden strófa. Sajnáljuk, hogy éppen a hölgszereplőknek kellett ezeket a kis szellemi torzalakokat a közönségnek bemutatni.

S ráadásul az előadás majdnem fél 11-ig eltartott; remélhetőleg utolszor s Jack és Bob nem kerülnek többet elő a hűvösről. —r.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 180.

Bérlet 158 sz

Ma szerdán, 1903. márczius 18-án:

Uff király.

Operette.

HELYEK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr., Támlászek, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-16 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap csütörtökön, márczius 19-én:

Uff király.

Operette.

Igazságszolgáltatás.

Halálos verekedés.

— Esküdtészi tárgyalás. —

Egy bonyodalmas, nagy, falusi verekedés hőse fölött ítélkezett tegnap a nagyváradi esküdtbiróság. A falusi verekedések krónikájában a ritkaságok közé tartozik ez a büneset.

Nem a hetykélkedő falurossza, nem a féltékeny szerelmes bosszúja kívánt itt embervért, hanem a cimborái, földieci segítségére siető könnyelmű suhancz, — talán megdöglötlan vakmerőségében ütött le egy őszbe csavarodó öreg embert.

Az összekuszált, bonyodalmas verekedés a múlt év novemberében Bajj községben történt.

Ott ballagtak a nagy utcán Szabó János, Varga Sándor, P. Kovács Imre és Hegedüs Bálint duhaj tréfalkozással. Éppen a Csomos Istváné háza előtt tartottak, mikor Király Istvánnal és Fazekas Sándorral találkoztak a dévajkodó legények. Varga Sándor széles kedvében belekötött Király Istvánba s addig-addig kötekedett, míg eszima sarkával egy hatalmasat nem toppantott a Király István lábára. Ez afféle paraszt kihívás, a mit virtuosus legény nem hagyhat magán száradni.

Király István nem is hagyta, hanem rátámadt Varga Sándorra s már-már földre verte volna, ha rá nem rohannak a Varga cimborái. Ezek ám lefegyverezték és megszalasztották Király Istvánt, a ki a *Rittes* Ernő korcsmája előtti zugutczába menekült. Üldözői ám utána iramodtak s a zugutczában újra kezdték a verekedést.

A verekedés zajára ifj. Kővágó Károly is kijött a házból és unokatestvére, Király István pártjára állott.

Mig ez a korcsma előtt történt, benn a korcsmában meg geszti legények verekedtek Király Károlyval, a Pista bátyjával. A korcsmai verekedők között volt Lázár József 10 éves természetes suhancz is, a ki a nagy dula-kodásban az utcára vetődve látta, hogy kőm is verekednek és éppen egy öreg ember védelmezi Király Istvánt. Ez az öreg ember idősb Kővágó Károly a legények békítésére lépett közbe, de Lázár József mérhetlen dühbe borult az öreg intő szavára s nagy indulatában egyik csemetefa mellől kicsavart karóval úgy ütötte fejen idősb Kővágó Károlyt, hogy az összerogyott, mert koponyája ketté repedt a hatalmas ütés alatt. A szerencsétlen ember estére meghalt.

A vakmerő suhancz pedig beismerte a csendőrök előtt, hogy ő ütötte meg az öreg Kővágót, de akaratán kívül okozta halálát.

Tegnap került tárgyalásra ez az ügy a nagyváradi kir. törvényszék esküdtbirósága előtt.

Nagy Ferencz törvényszéki elnök elnökölése alatt a tanács tagjai dr. Csulyok Béla és Kepes Miklós bírók. A vádat Vámosy alügyész, — a védelmet dr. Lánccy József képviseli.

Esküdték: Szemes Imre, Forster Sándor, Havasi Zsigmond, Juszt Károly, Berger Arnold, Nánási Imre, Pajthy István, Batory Ferencz, Bugyi Sándor, Csobánczy Lajos, Takács Ferencz és Nagy Sándor.

Pótesküdték: Tóth Zsigmond és Lovass Károly.

Reggel 9 órakor nyitotta meg Nagy Ferencz elnök a tárgyalást.

A vádlott kihallgatása után, — a ki beismerte, hogy ő ütötte meg az öreg Kővágót, de halálát nem akarta, — az orvosszakértőket hallgatta ki a törvényszék.

Dr. Gerő Sándor és dr. Grósz Menyhért törvényszéki orvosok megállapították, hogy az öreg Kővágó egy karóval mért ütés következtében szenvedett koponya repedés miatt halt meg.

A tanúk kihallgatása után az esti órákban állapították meg az esküdtkekhez intézendő kérdéseket.

Ezután vád- és védbeszédekre került a sor.

Este 6 órakor vonultak vissza tanácskozásra az esküdték, kik büntetést mondtak ki Lázár Józsefet erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testisértés büntetésében.

E marasztaló verdikt alapján a büntető tanács 6 évi fegyházra ítélte Lázár Józsefet.

Az ítélet kihirdetése után a vádlott védője semmisségi panaszt jelentett be, a vádlottat azonban letartóztatták s az ügyesség fogházába átkísérték.

TAVIRATOK.

A városok küldöttsége a miniszterelnöknél.

Budapest, márcz. 17. (Saj. tud. táv.) A polgármesterek küldöttségét Széll Kálmán miniszterelnök délelőtt a képviselőházban fogadta. A küldöttség szónoka Zeihmeister győri polgármester volt, aki a magyarországi városok polgármestereinek tavalyi kongresszusán hozott határozat értelmében előadta a városok óhajait.

Széll Kálmán mély szavakban válaszolt a küldöttségnek s elmondta, hogy a vidéki városok érdekeit a szívén viseli s irántuk nagy érdeklődéssel viseltetik. Kérésüket tanulmányozni fogja s behatóan fog foglalkozni e fontos ügygyel, de már most előre bocsátja, hogy a kérdés megoldásához a pénzügyi-

Minister hozzájárulása is szükséges. A miniszterelnök ezután bemutatatta magának a küldöttség tagjait is velük sokáig elbeszélgetett.

Barabás Béla és az obstrukció.

Budapest, márcz. 17. (Saját tud. táv.) A »Magyar Szó« munkatársa meginterpellálta Barabás Bélát váradi nyilatkozatára vonatkozólag. Barabás állítólag azt felelte, hogy a hírlapok közlés: téves, mert ő csak azt mondta, hogy oda dobna mandátumát is a függetlenségi párt leszerelésékor. »Meg fogom kísérteni a küzdelem tovább folytatását azzal a negyven képviselővel, a kire bizton számíthatok.« De különben is leszerelésről szó sincs — mondta Barabás — legalább ő egy szót sem hallott róla.

Kossuth Ferencz Barabás váradi nyilatkozatára vonatkozólag kijelentette, hogy Barabás csakis a maga kontójára nyilatkozhatott az elnök és a párt tudtanélkül ilyenképpen, egyébiránt és a párt nevében egyedül az elnök nyilatkozhat. A függetlenségi párt vezetői között elterjedt a nézet, hogy Barabás nyilatkozatával lehetlenné tette az ellentétek békés megoldását.

Budapest, márcz. 16. (Saj. tud. táv.) Valótlanság az a híresztelés, mintha Széll Kálmán az obstrukció leszereléséért hajlandó volna a választó jog kiterjesztését megcsinálni.

A kiegyezés az osztrák képviselőházban.

Bécs, márczius 17. (Saját tud. táv.) Az osztrák képviselőházban ma megkezdtek a kiegyezési javaslatok tárgyalását. Az első szónok Brazok volt, aki a cseh agrárius párt nevében kijelentette, hogy ők elvből a kiegyezési hívei.

Görög-török szövetség.

Budapest, márcz. 16. (Saj. tud. táv.) Konstantinápolyból jelentik, elterjedt a hír, hogy Törökország Görögországgal szövetségre lép.

Frigyes főherceg birtokán.

Pécs, márcz. 17. Frigyes főherceggel bélyei birtokára illetőleg a köriserdei vadaskastélyba, ma szerdán reggel érkeznek Izabella főhercegnő leányaival, Marianne és Henriette főhercegnők és Croy-Dülmen herceg. Izabella főhercegnő és Croy-Dülmen herceg résztvesz a szalonkavadászatban. A főhercegi család szombatig marad a bélyei birtokon. (M. T. I.)

Zavargások Portugáliában.

Madrid, márczius 17. Lizabonból jelentik, hogy a coimbrai események élénken foglalkoztatják az itteni közvéleményt és izgatott vitákra adnak okot a kamarában, amelyekben a kormányt erősen támadják. A coimbrai egyetemet bezárták. A városban levő iparos-egyesületek a királyhoz intézett táviratokban erőlyesen tiltakoztak a kormány eljárása ellen. A Liberal azt jelenti Lizabonból, hogy a portugál kormány megszakította a távirati összeköttetést egy a külfölddel, mint az országban. De azért mégis köztudomásu, hogy Coimbra-ban valóságos forradalom van az adófelügye-

lők ellen, akiknek menekülniök kellett a városból, mert a lakosság halállal fenyegette őket. A városban kihirdették az ostromállapotot. A négy nap óta tartó zavargások alatt nyolcz embert megöltek és sokat, köztük néhány katonát megsebesítettek. (M. T. I.)

A szerb király válása.

Berlin, márcz. 17. A szerb király válásáról szóló hírek megint kezdenek keringeni. Politikai körökben azt hiszik, hogy a válás még ez évben fog megtörténni. Drága királyné fényes kárpótlást kap és maga is beleegyezett már a válásba. (M. T. I.)

Kiutasítások Transzválból.

London, márczius 17. A Morningpost jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: A rendőrség az itteni vendéglőkben és kávéházakban szombaton éjjel razziát tartott olyan emberekre, a kik engedély nélkül tartózkodnak a gyarmatban. A rendőrség ez alkalommal mintegy száz embert tartóztatott le, a kiknek nagyobb része azonban igazolta magát, de 27 orosz, francia, német és olasz állampolgárt kiutasítottak. Ezeknek 24 óra alatt el kellett hagyniok Transzvál területét.

Megőrült orosz ezredes.

Budapest, márcz. 17. (Saj. tud. táv.) Szentpétervárról táviratozzák, hogy Krian ezredes, a kit a csár Szibériába száműzött, megőrült.

Az angol parlamentből.

London, márczius 16. Az alsóház a haditengerészeti költségvetés folytatolagos tárgyalása során 200 szavazattal 57 ellenében elvetette az admirálisnak a tisztképzésre vonatkozó új terve ellen beadott indítványt és megszavazta a kormány részéről javasolt 127.000 fontnyi létszámot. (M. T. I.)

NYILTTER.

Szabott árak!

China - ezüst

gyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja a most érkezett, 1903. év mintákban dusan felszerelt raktárát, u. m. étszerek, asztalterítékek gyertya- és karos gyertyatartók, tálcák, asztal- és gyümölcsállványok, disztárgyak művészies kivitelben. Nászajándékok, verseny és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben.

Angol és francia china-ezüst GYÜRÜK egy-déli elarus-tója Bihar-, Hajdumegye és Erdély részére nagyban és kicsinyben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Minden takarékos háziasszony győződjék meg az alább jelzett

kávé-fajok

kiváló minőségéről.

Finom cuba kávé kilója 1 frt 60 kr
Legf. ceylon cuba > 2 frt — kr
Legf. extra cuba > 2 frt 40 kr

Minden kiló kávéhoz 1 kiló cukor ajándékul!

KÁVÉK pörköltve, naponta friss.
Csokoládé, finom, kilója: 1 frt 20 kr.

Legszebb faj
csemege-szőlő
és legnemesebb
fajalmák.

Finom petroleum, literje 13 kr.
Salon „ legfin. lit. 16 „

MERTZ NÁNDOR utóda cégnevel
NAGYVÁRAD, Körözs-utca. — Telefon: 134.

Mesés olcsó árak!!

A legolcsóbb bevásárlás
CZIPŐ, KALAP
és mindennemű
uri és női divatcikkeket
forrása van most! a volt Róth A. Gyula
ujjonnan létesített
WEISZ HENRIK
NAGYVÁRAD,
Zöldfa utca. Amígóval
szemben.

Mesés olcsó árak

IRODALOM.

Megjelent az „Egyetemes Kritikai Lapok“ ez évi 3-ik (dupla) száma a következő nagyérdemű tartalommal: Vezércikk. A magyar irodalom 1902-ben. — Könyvek Biralata: Föld és Ég. Kutatások a geologia és theologia érintkező pontjai körül. Irta Prohászka Ottokár. II. kiad. Dudek János urtól. Szemlék Széleje: I. Jövendő. Szerk. Bródy Sándor. I. évf. 1. sz. Recz. Dr. Z. II. Égi Világosság. Spiritisztikai folyóirat. V. évf. 1903. 2. sz. Recz. Dr. — a. — Különfélék: I. A Magyar Kir. Természettudományi Társulat vagyona. II. A kritikátlan eljárás folytatása. III. Protestáns »papi irodalom« 1902-ben. IV. Beküldött nyomtatványok. Az E. Kr. L.-ra 2 koronával lehet előfizetni a »Religio« szerkesztőségében, Budapest, VI., Bajza-utca 14.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irtá: Sienkiewicz Henrik. 220

Alig ejtette ki Skrzetuski a Bohun nevét, a vadászmeister a fejéhez kapott és így kiáltott:

— Az Istenért! elfelejtettem a legfontosabbat megmondani! Azt hallottam, hogy Bohun elesett.

Skrzetuski elsápadt.

— Kitől hallottad?

— Attól a nemesből, aki egyszer már megmentette a hercegnőt és Konstantinónál olyan báran viselkedett. Találkoztam vele, Samosc felől lovagolt. Alighogy megkérdeztem, hogy mi az újság, azt felelte, hogy Bohun meghalt. Azt kérdeztem: ki ölte meg? Azt felelte: én. Azután elváltunk.

A Skrzetuski arcáról eltűnt a felindulás — Az a nemes, szólta, szeret tréfálkozni és nem igen lehet neki hiány. Nem, nem! O nem igen tudta volna megölni Bohunt.

— Te nem találkoztál vele össze, János? Ugy emlékszem, azt mondotta, hogy hozzád megy Samoscba.

— Samoscban nem vártam meg. Most valószínűleg Sbarasban van, de én siettem, hogy a küldöttséget utóljárem, — ezért Kamienichől nem is mentem Sbarasba vissza és így nem találkoztam vele. Az Isten tudja csak, hogy igaz-e, amit a hercegnőről beszélt? Sagloba ugyanis fogsága alkalmával tudta meg, hogy Bohun a hercegnőt Jampolnál rejtette el és aztán Kijewbe akarja vinni. Ott akart vele megesküdni. Talán ebből sem igaz semmi.

— Mért akarsz hát akkor Kijewbe menni?

Skrzetuski nem felelt. Egy ideig csak a szél süvöltése hallatszott.

— Ha Bohun nem halt meg, szólta a vadászmeister, az újját a homlokához támasztva, úgy könnyen a kezei közé kerülhetsz.

— Azért megyek oda, hogy megtaláljam. Válaszolt Skrzetuski sötéten.

— Miért?

— Az Isten tegyen igazságot köztünk!

— De ő nem fogja ám elfogadni kihívásodat, hanem megkötöztet és megöl, vagy elad a tatároknak.

— A követekkel jövök, az ő védelmök alatt.

— A jó Isten tudja csak, hogy önmagunkat meg tudjuk-e majd védeni! Hogyan adhatnánk hát mi másoknak védelmet?

— Akinek az élet terhes, annak a föld könnyű lesz.

— Gondold meg, János, hogy itt nemcsak a halálról van szó, hiszen azt senki sem kerülheti el, de azok eladhatnak téged török gágyarabságba.

— És azt hiszed, hogy ott szomorubb életem lesz, mint most?

— Látom, hogy mindenre elszántad magadat, te már nem bízol az Isten irgalmasságában.

— Tévedsz! Azt mondom, hogy a földön a balsors üldöz. Nem zúgolodom, nem panaszkodom én, nem káromkodom és nem rohanok fejfel a falnak, csak azt akarom teljesíteni, ami a kötelességem, amíg ugyan az életem és az erőm el nem fogy.

— De a fájdalom emészt, mint a nyálva.

— Az Isten ad fájdalmat, amely gyötör és ha akarja, ad orvosságot is.

— Ilyen érv ellen nem lehet szavam — szólta a vadászmeister. Egyedül az Isten segíthet, az Isten kezében van a sorsunk és a köztársaság sorsa is. A király elutazott Csenstochaubába és talán kikönyörög egy kis kegyelmet részünkre a boldogságos Szűztől, mert különben elvesztünk.

Mély csend állott be, csak a dragonyos őrszemek állj. ki vagy? kiáltása hallatszott be kívülről.

— Igen, igen! — szólta kis idő múlva a vadászmeister. — Mi valamennyien nagyon közzel állunk a halálhoz. A köztársaság lakossága

már teljesen elszokott a nevetéstől és csak sohajtoznak, mint a szél a kéményben. Én is azt hittem, mielőtt ide jöttünk, hogy még jobb idő is virrad ránk; most azonban látom, hogy ez csak hiu remény volt. Romok, háboru, éhínség, gyilkolás és aztán semmi — semmi!

Skrzetuski hallgatott. A kandallóban lobogó lángok bevilágították lesóványodott, szomorú arcát.

Végre felemelte a fejét és így szólta, komolyan:

— Minden mulandó. Elmulik — és mi sem marad.

— Ugy beszélés, mint egy remete!

Skrzetuski nem felelt. Csak a szél nyöszörgött, sirt szomorúan a kéményben.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTOI POSTA.

A Friss Ujság, krajezáros lap foglalkozik velünk keddi számában. Az üzenete betölt egy hasábot, s kitűnik az üzenetből, hogy nincs velünk egy guszton. Ennek igazán örvendünk.

Gazd' uram váljk. Lehet. Szerző szívesen beleegyezett.

Debről. Márcz. 15-ről már lekészt, 17-én pedig a kéziratok nagy halmaza miatt nem jutott neki hely. Pedig sajnáljuk, mert igen érdekes dolog. Esetleg máskor sorát ejtjük. Üdvözlét.

KÖZGAZDASÁG.

A répa gyökérrohadása és annak okairól. A gyökérrohadás soha sem mutatkozik oly répatetésen, mely erőteljesen és zavartalanul csirázik elvetésétől fogva, hanem csak olyanon, mely vagy gyöngén indul csirázásnak, vagy pedig olyanon, melynek fejlődése bármely okból életfolyamatának első stádiumában megakadt. Különösen a mag silánysága okozhatja a növény ily gyengeségét, amennyiben kísérletek alapján be van bizonyítva, hogy a különböző minőségű, illetőleg csiraképességű magvakból fejlődött növények közül a betegség csak azon mutatkozik, a mely gyenge, illetőleg kis csirázási energiája magból fejlődött. Ezen betegség ellen egyik óvszer az, hogy ha a nagyobb répagomolyokban jelenlevő kisebb gomolyokat gondosan kirostálják — mely eljárás által lehetővé tesszük, hogy csak az erőteljesebbek csirázzanak.

A hideg időjárás, illetőleg a gyors hőmérsékváltozás is nagy befolyással van a betegségre. Erre vonatkozólag Dauger L. Hannoverben azt tapasztalta, hogy mesterségesen is előidézhető a gyökérrohadás, még pedig az által, ha meleg hőmérsékletű levegőn volt növényt hideg vízzel megöntöztünk. Az időjárás gyors változásával szemben — a meleg nappalokat követő hideg éjjeleken — a növényt a betegség ellen esetleg betakarással lehetne megvédeni. S mert az keresztülvihetetlen, a korai vetések jobban szenvednek a gyökérrohadástól, mint a későiek.

E betegségek a azonkívül még a talajban s a tápanyag-szegénységben keresendő, a mennyiben a betegséget csakis a könnyebb terészeti és homokos helyeken ismerik; a gazdag vályog talajon is, a hol ugyanis a cserepesedés gátló befolyást gyakorol a növények fejlődésére. E betegség pusztításának megakadályozására kitűnő hatású a szuperfoszfát-trágyázás, amennyiben ez a fejlődésnek első időszakát meggyorsítja s így a növény a betegség által

nem támadatik meg. E módszer a legtöbb esetben sikerrel alkalmazható.

A gyökérrohadást tehát nemcsak a csékély csirázó képesség idézheti elő, hanem a csirázást és a növény kezdetleges fejlődését akadályozó kedvezőtlen időjárási viszonyok, a hideg, cserepeségre hajlandó talaj, a növényi tápanyagoknak kellő mértékben jelen nem létele, a kártevő rovarok, s a túlságosan mély vetés, a mely szintén hátráltatja a fiatal növényeket, különösen fejlődésük első korszakában.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. márcz. hó 17-ik napján tartott vásárbán eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.50--14.—. Kétszeres buza 12.80--12.20. Rozs 12.—11.60. Arpa 11.20--10.80. Zab 12.40--12.—. Tengeri 11.60--11.—. Borsó 38.—. Lancse 40.—. Bab 22.60. Köleskása 25.—. Burgonya 5.80. 100 kiló lángliszt 25.60. Zsemlyelisz 25.20. Fehér kenyér liszt 25.—. Barna kenyér liszt 22.—. Széna fuvarral 4.80. Sózott szalonna 164.—. 6 kiló zsup-szalma —20. 150 dkr. alom-szalma —12. 1 köbméter bükkfa 6.50. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus —96. 1 kiló öntött gyertya —80. 1 kiló lámpaolaj —78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —68. Pálinka —72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju —. 1 hlt. ó-bor 60.—. 1 hlt. új-bor 32.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 22.—. 1 mm. köles 11.20. 1 mm. repce —. 1 mm. dió 56.—. 1 mm. mogyoró —. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta 24.—. 1 kgr. szalonna 1.60. 1 kgr. sertés-hus 1.24. 1 kgr. juh-hus —. 1 kgr. vereshagyma —18. 1 kgr. foghagyma —56. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —20. 1 ltr. kőolaj —44.

Forgalmi kimutatás 1903. márcz. hó 17-ről. Tiszta buza körülbelül 400 hlt. Kétszeres buza 150 hlt. Rozs 240 hlt. Arpa 120 hlt. Zab 200 hlt. Tengeri 520 hlt. Burgonya 130 hlt.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 150 drb. Félhizott 180 drb. Sovány 400 drb. Süldő 540 drb. Malacz 333 drb. Hizott marha 140 drb. Jármos ökör 1800 drb. Fejős tehén 780 drb. Borju 920 drb. Bivaly 34 drb. Juh és kecske 180 drb. Ló 2670 drb.

Marha ártáblázat 1902. márcz. 17-ről. 1 pár I-ső rendű jármos ökör 640—740 kor. 1 pár II-od rendű jármos ökör 520—620 k. 1 pár III-ad rendű jármos ökör 240—500 k. 1 drb. fejős tehén 100—260 k. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 152—180 k. 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 120—180 k. 1 drb. veres borju 26—48 k. 1 drb. fél éves borju 40—70 k. 1 drb. egy éves borju 46—100 k. 1 drb. két éves borju 78—200 k. 1 drb. hizott sertés 100 kgr.-ként 110—116 k. 1 pár fél éves sertés 38—46 k. 1 pár egy éves sertés 54—86 k. 1 pár két éves sertés 86—150 k. 1 drb. ígás ló 160—280 k. 1 pár ökörbőr 40—50 k. 1 pár tehénbőr 26—30 k. 1 pár borjubőr 10—20 k. 1 pár lóbőr 10—20 k.

Értéktöze.

Budapest, márcz. 17.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, márcz. 17.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.95
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	—
Káposzta, repce, aug.	6.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. márcz. 17-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék	98.10
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/4%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	99.25
Ralméresi jog megváltási kötvény	—
Morvath szlavonföldterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	199.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	159.25
Osztrák járadék papirban	100.85
Osztrák járadék papirban	100.85
Osztrák járadék aranyban	121.—
Osztrák korona járadék	101.—
Osztrák államsorsjegyek	154.—
Osztrák magyar bank részvény	15.98
Magyar hitelbankrészvény	749.—
Osztrák hitelintézet részvény	689.50
Párisi vista	95.47
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.10
Németbirodalmi márka	117.12
Londoni vista	240.15
20 márkás arany	28.43

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

ÉRTESÍTÉS Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor-, ásványvíz, vadász- és lisztkereskedéséből
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
(Dr. Grosz-ház)
a Széchenyi szállodával szemben.
Városi és vidéki telefon 251. sz.

Megérkeztek Erfurthból friss, csíráképes vetemény, virág és gazdasági magvak, s azokat a legolcsóbb árban árusítjuk.

Nagy választék mindennemű sajtok, halak, finom csukorkák és húsvéti tojásokban.

Külföldi figyelembe ajánljuk a következő árúinkat, melyek minden versenyt felülmúlnak:

Finom háztartási Cuba kávé	1 kilo	1 frt 10 kr.
perkelés — — — — —	1 kilo	1 » 60 »
Cukor, kocka, kimérve	1 kilo	» 48 »
darabos — — — — —	1 kilo	» 47 »
Rizskása, olasz, I. — — —	1 kilo	» 18 »
» II. — — — — —	1 kilo	» 14 »
Lencse, szép, nagyszemű	1 kilo	» 16 »
Köleskása — — — — —	1 kilo	» 14 »
Narancs és citrom	6 darab	» 10 »
Háztartási petroleum	1 liter	» 12 »
Szalon petroleum	1 liter	» 16 »
Körösvölgyi bor, 1902. termés	1 l.	» 30 »
Rislingi bor, 1901. termés	1 l.	» 36 »

Vidékre 8 krral olcsóbb.

Helybeli megrendelések házhoz, vidéki megrendeléseket pedig a helybeli állomásához díjtalanul kiszállítjuk.

Tisztelettel 117

SZABÓ és HAJNAL.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-házban a II-ik emeleten egy **6 szobás utczi lakás** f. évi május 1-től kiadó.

Bővebbet a házmesternél. 180

Három magtár

azonnal kiadó a
Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és
terményhitelbank
Nagy, Teleky-utcai házában. 306

Hirdetmény.

A Nagyváradi takarékpénztár, Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Biharmegyei takarékpénztár és Gazdasági és iparbank bejegyzett nagyváradi cégek ezennel közölni teszik, hogy f. é. február hó 15. napjától kezdődőleg a betéti kamatlábat a következőleg állapították meg:

Az intézetek fizetnek:

1. Egy zárlattól a másik zárlatig heverő tőkék után 4 % -ot. 2. A zárlatközi időben legalább 4 hóig heverő tőkék után 3 1/2 -ot. 3. a zárlatközi időben nem teljes 4 hóig heverő, tőkék után 3 % -ot. 4. Olyan tőkék után, melyek az intézetnél legalább 4 hóig hevernek de betéti idejük a zárlat által megszakított olyképpen, hogy a zárlat időpontjáig még 4 hó el nem telt:

a zárlat előtti időre	3 % -ot
a zárlat utáni időre	3 1/1 % -ot

A zárlat minden év június hó 30-án és december hó 31-én eszközöltetik és a kamatok a fenti kamatláb szerint tőkésítetnek.

A 10 % os jövedelmi adót a belevő megterhelése nélkül az intézetek fizetik.

Az intézeteknél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. é. április hó 1-ő napjától kezdődőleg lép érvénybe.

Nagyvárad 1903 február hó 14-én.

Nagyvárad takarékpénztár r. t.
Biharm. keresk., ipar- és terményhitelbank r. t.
Biharmegyei takarékpénztár r. t.
Gazdasági és iparbank r. t. 158

Kiadó lakások.

A volt Mandel Adolf-féle Nagypiacz-teren levő házban egy 4 szobából álló lakás mellékhelyiségekkel, egy bolthelyiség, valamint Lukács György-utca 6. sz. a. a volt Romer-féle házban 2 szobás lakás 1903 május hó 1-től kiadók.

Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál. 185.

Polgári Takarékpénztár

részvénytársaság

Nagyváradon.

Teljesen befizetett részvénytőke: félmillió korona.

Elfogad betéteket könyvecskére vagy folyó-számlára.

Leszámlát váltókat.

Kölcsönöket ad jelzálogi biztosíték mellett.

Előleget ad értékpapírokra, beraktározott terményre.

Vesz és elad tőzsdéi árfolyammal bíró értékpapírokat.

Kölcsönöket nyújt heti visszafizetéses alapon. 180

Pályázati hirdetmény.

A Magyar Országos Pinczér Egyesület Nagyváradi választmánya Nagyváradon felajánló ügyvezetői iroda vezetésére pályázatot hirdet.

Pályázótól megkívánatik teljes helyismeret, valamint magyar, német nyelv szóban és írásban bírása.

Hogy a pinczér szakfoglalkozás terén működött.

Szerény fizetési igények. A pályázat részletes feltételei megtekinthetők a választmány elnökénél.

A pályázat lejáratá 1903. április 1. Később beadott pályázatok nem vétetnek figyelembe.

A beérkező pályázatok felett jogérvényesen dönt a választmány rendes ülésén.

A pályázatok bor tékban lepecsételve a felirattal: pályázat a M. O. P. E. Ügyv. iroda vezetésére, az elnök címére küldendők.

Nagyvárad, 1903. március hó 16. napján.

Dolgos Ignác, v. elnök. 198.

Klein Adolf, v. titkár. Leitner Ferencz, v. alelnök.

BECZKAY LAJOS

női és férfi divatüzlete,

NAGYVÁRADON, SZENT LÁSZLÓ-TÉR.

„A menyasszonyhoz“.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legújabb

női ruhaszövetekből, jól mosó francia batisztokból, zefirekből és szintartó voalokból.

Ujdonságok! Női blousokból és Ujdonságok! napernyőkből.

Férfi és női fehérneműekből állandó nagy választék. Kitűnő minőségű vásznak, schiffonok, függönyök, ágyneműgarnitúrák, paplanok és szőnyegek stb.

Szolid kiszolgálás, rendkívüli olcsó árak mellett.